

Jiří Boritzka: Válka habsburské monarchie s Osmanskou říší v letech 1716–1718. Praha 2006, 113 stran.

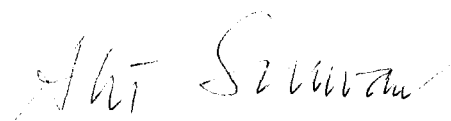
Prakticky od počátku novověku musely křesťanské státy střední a východní Evropy čelit náporu Osmanské říše v západním směru. Po více než dvě století nesla hlavní břemeno bojů s Turky monarchie rakouských Habsburků, jejímiž spojenci byly střídavě Benátská republika, Polsko a později Rusko. Svaté ligy proti Turkům (1538, 1571, 1684) vznikaly za vydatné finanční pomoci papeže a jeho diplomacie. Ačkoli k problematice tzv. tureckých válek samozřejmě existuje velmi bohatá odborná literatura, jsem toho názoru, že některé stránky této problematiky ještě zdaleka nejsou adekvátně probádány (například ekonomické aspekty tureckých válek), v některých případech přetrvávají, možná ze setrvačnosti, poněkud zastaralá hodnocení. Podle mého názoru je třeba dále a důkladně zkoumat a explikovat význam a povahu podílu habsburské monarchie na tzv. tureckých válkách, ať již máme na mysli obecné aspekty či řadu dílčích problémů. Posuzováno z tohoto hlediska, zvolil si Jiří Boritzka téma své bakalářské práce odpovědně, její časové a věcné vymezení je logické. Je jím v pořadí již šestá válka habsburské monarchie s Turky, která proběhla v letech 1716–1718. Mírová smlouva v Požarevaci 21. července 1718 byla důsledkem předchozích úspěchů císařských zbraní (vítězství u Petrovaradína, obsazení Temešváru a Bělehradu) a přinesla Vídni značné zisky.

V první kapitole autor činí velmi užitečný krok, neboť zde hodnotí změny v postavení Osmanské říše resp. habsburské monarchie v údobí od druhého obležení Vídně a vítězství na Kahlenbergu (1683) po uzavření prvního skutečného míru s Turky

v Karlovicích roku 1699 (dosud ukončení každého předchozího konfliktu sultán chápal jen jako dočasné „příměří“ v permanentní válce s nevěřícími). Také další kapitola, pojednávající o evropské politice v letech 1700–1715, představuje velmi užitečné expoziční shrnutí. Třetí kapitola je věnována začátku konfliktu Osmanské říše s Benátskou republikou, čtvrtá pak otázce povaze válčení v konfliktech s Turky. Jádrem práce jsou 5.–8. kapitola, které jsou zpracovány chronologicky a dovedeny až do uzavření míru v Požarevací.

Předloženým textem Jiří Boritzka doložil hluboký zájem o zpracovávané téma, prokázal potřebnou znalost problematiky i schopnost nalézat a hodnotit příčiny historických událostí. Ačkoli jde o válečný konflikt, dokázal se vyhnout jednostrannému zaměření na vojenské operace, velmi oceňuji jeho snahu o vyváženost textu, kdy nesleduje jen vývoj na císařské, ale i na turecké straně. Za cenné považuji také to, jak celý konflikt potřebným způsobem zasadil do širších mezinárodních souvislostí. Pokud jde o prameny, opřel se o proslulou ediční řadu z 19. století (Feldzüge des Prinzen Eugen von Savoyen), jeho znalost odborné literatury k tématu je rozsáhlá. Také slovesná úroveň předloženého textu je solidní. Jiří Boritzka prokázal schopnost samostatné odborné práce a jeho text splňuje všechny požadavky kladené na práci bakalářské. Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji její hodnocení klasifikačním stupněm
M. Boritzka

V Hostivici, 28. srpna 2006

Prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc.

Ústav světových dějin FFUK